

Araştırma Makalesi / Research Article

Semih Kaplanoğlu'nun Yusuf Üçlemesi'nde Zaman ve Mekân Algısı

Time and Space Perception of Semih Kaplanoğlu's Yusuf Trilogy

S. Özgür DAŞ¹ - Sıdıka ÇETİN²

Makale Gönderme Tarihi	Revizyon Tarihi	Kabul Tarihi
28.03.2019	20.05.2019	27.05.2019

Önerilen Atıf / Suggested Citation:

Daş, S.Ö., Çetin, S., 2019, Semih Kaplanoğlu'nun Yusuf Üçlemesi'nde Zaman ve Mekân Algısı. *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 167-181.

Öz

Teknolojinin avantajlarını en çok kullanan sanatların başında yer alan sinema, popülerliği ve ulaşılabilirlik kolaylığı ile birçok sanattan daha yaygın bir kitleye ulaşmaktadır. Sinemanın bu yaygınlığı arkasında oldukça büyük bir ekonomiyi de doğurmakta, bu sebeple birçok kişinin de iştahını kabartmaktadır. Sinemada zaman ve mekân algısını inceleyebilmek için sanat değeri taşıyan filmler önemlidir. Sinemanın anlatışındaki tutarlılık sayesinde sahnelerdeki mekânlar ve zamanlar incelenebilir; şimdiki ve gelecek zamanla kıyas yapılabilir. Mekânın kullanım biçimi sinemayı diğer sanatlardan ayırmaktadır. Sinema filminin akışına en uygun mekânı kullanmak veya oluşturmak yönetmenlerin marifetiyle bazen senaryonun, ışığın, hatta oyuncuların önüne geçebilmektedir. Zaman kavramının anlaşılması diğer öğelere kıyasla biraz daha güçtür. Gerçekte var olan her nesne hem zaman hem de mekân içerisindedir. Bu nedenle zamanı mekândan ayırmak mümkün değildir. Günümüz Türk Sineması'nda, özellikle de zaman ve mekân kurgusuna önem veren eserler üretmeye uğraşan yönetmenlerin başında Zeki Demirkurbuz, Nuri Bilge Ceylan, Derviş Zaim, Yavuz Turgul ve Semih Kaplanoğlu gibi isimleri saymak mümkündür. Bu çalışmada Semih Kaplanoğlu'nun Yusuf üçlemesi olarak da bilinen Yumurta (2007), Süt (2008) ve Bal (2010) filmleri, zaman ve mekân algısı bağlamında incelenmiştir. Farklı tarihlerde ve farklı mekanlarda çekilen bu filmler hem birbirleriyle; hem de çevresel ve dönemsel faktörlerle ilişkilidir. Bu çalışma Anadolu'nun değişik noktalarındaki kültürel ve sosyal yapıya dair benzerlik ve farklılıklara, mekân/zaman penceresinden bakmayı denemektedir.

Anahtar Kelimeler: Semih Kaplanoğlu, Yumurta, Süt, Bal, Zaman, Mekan, Sinema, Mimarlık.

Abstract

The cinema, which is one of the leading arts that uses the advantages of technology, reaches a more widespread audience than many arts with its popularity and ease of access. This prevalence of cinema gives rise to an enormous economy behind it and, therefore, has the appetite of many. In order to examine the perception of time and space in cinema, the value of the films with the "Artistic value" is important. Thanks to the consistency of the narration of cinema, the spaces and times in the scenes can be examined; current and future time can be compared. The use of space distinguishes cinema from other arts. Using or creating the space that best suits the flow of the cinema

¹ Mimar, SDÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi, <https://orcid.org/0000-0003-3222-4589>

² Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü Bina Bilgisi Anabilim Dalı, <https://orcid.org/0000-0003-3307-0905>